Kijkwijzer supermarkt

- Jullie gaan de supermarkt in om te onderzoeken hoeveel plastic er om de dagelijkse boodschappen heen zit. Via deze kijkwijzer loop je langs de diverse afdelingen van de supermarkt en langs de verschillende producten. Je gebruikt de kijkwijzer als logboek waarin je de uitkomsten noteert.

- Bespreek met je docent of je alle afdelingen onderzoekt of kiest voor één of twee afdelingen.

- Waar let je op?
  Je onderzoekt of de plastic verpakkingen gerecycled kunnen worden. Is het altijd nodig om iets in plastic te verpakken? Soms zitten dezelfde soorten producten in een ander soort verpakking. Bijvoorbeeld rijst in een plastic zak of in een kartonnen pak. Sommige producten zijn niet verpakt. Welke producten zijn zelfs dubbel verpakt? Waar zit statiegeld op?

- Op veel plastic verpakkingen staat een recyclingcode die aangeeft met welke plasticsoort je te maken hebt. In principe zijn alle soorten plastic te recyclen maar in de praktijk gebeurt dat nauwelijks. Veel plastic verpakkingen zijn samengesteld uit verschillende soorten plastic waardoor ze niet goed gesorteerd- of gerecycled kunnen worden. De meeste voedselverpakkingen komen na recycling niet meer terug als voedselverpakking, waardoor hiervoor nog steeds veel nieuw plastic wordt gebruikt.

code 1: PET (frisdrankflessen)

- In Bron A (op pagina 4) staan de recyclingcodes van plastic, je leest daarin ook of deze plastics goed te recyclen zijn. Dit zegt jammer genoeg nog niets over bijvoorbeeld een verpakking die uit meerdere plastics bestaat, dit is uiteraard weer erg lastig te recyclen. Ook wordt niet duidelijk óf het plastic goed wordt ingezameld en gerecycled. De symbolen geven alleen aan dat het kán.

Groente- en fruitafdeling

- Op deze afdeling zie je verpakte en onverpakte producten, terwijl het dezelfde producten zijn. Bijvoorbeeld losse tomaten of tomaten in een kartonnen doosje met plasticfolie eromheen. De losse producten kun je vaak zelf verpakken. Gebruikt de supermarkt

product groente/fruit	product verpakt?	product onverpakt?	soort verpakkings-materiaal (code)	kleur plastic	stickers of opdruk
komkommer					
tomaten					
appels					
sperziebonen					
aardbeien					
Welk product op de groente-en fruitafdeling verbruikt volgens jou te veel verpakkingsmateriaal?					

© PLASTIC SOUP FOUNDATION (2022)

PLASTIC SOUP FOUNDATION

plastic of papieren zakjes?

Vleesafdeling

Hier zijn alle producten verpakt zodat ze langer houdbaar blijven. Maar is al het plastic recyclebaar? Zijn er producten die dubbel verpakt zijn? Is dat nodig?

product vlees	product verpakt?	product onverpakt?	soort verpakkings-materiaal (code)	kleur plastic	stickers of opdruk
gehakt					
boterhamworst					
Zijn er plastic verpakkingsmaterialen bij het vlees die opvallen?					

Zuivelafdeling

We drinken en eten veel zuivel in Nederland, maar hoe verpakken wij dat? Zijn er zuivelproducten die plasticvrij verpakt zijn? Welk zuivelproduct wordt vaak dubbel verpakt?

product zuivel	product verpakt?	product onverpakt?	soort verpakkings-materiaal (code)	kleur plastic	stickers of opdruk
melk					
Griekse yoghurt					
blok kaas					
kaas plakken					
Welk zuivelproduct heeft het meeste verpakkingsmateriaal per gewicht?					
Zijn er fabrikanten die juist plastic verpakkingsmateriaal proberen te verminderen?					

Snoep-, koek- en chipsafdeling

Dit is een populaire afdeling onder scholieren. Juist de verpakkingen van deze producten zien we vaak als zwerfafval terug op straat. Wat kunnen we daar aan doen? Met slimmere of minder verpakkingen?

product snoep/koekjes/ chips	product verpakt?	product onverpakt?	soort verpakkings-materiaal (code)	kleur plastic	stickers of opdruk
krakelingen					
zure ballen					
chips					
Welke koekjes/snoepjes hebben het meeste verpakkingsmateriaal per 100 gram gewicht?					

© PLASTIC SOUP FOUNDATION (2022)

Frisdrank

- Frisdrankverpakkingen zie je vaak terug als zwerfafval. Er zijn pakjes met rietjes, blikjes, flesjes en zakjes met frisdrank. Welke oplossingen heb jij hiervoor? Op welke producten uit dit schap zit statiegeld?

product frisdrank/water	**product verpakt?**	**product onverpakt?**	**soort verpakkings-materiaal (code)**	**kleur plastic**	**stickers of opdruk**
frisdrank					
water					

Hoeveel verschillende kleuren plasticflessen zie je in het schap?	
Zoek drie verschillende vormen plasticflessen. Van welke plasticsoort zijn ze gemaakt?	1
	2
	3
Welke soorten verpakkingen gebruiken onnodig veel plastic?	1
	2
	3

Onderzoekstotalen

- Welke afdeling van de supermarkt gebruikt het meeste plastic?
- Welke productgroep wordt het meest in plastic verpakt?
- Bij welke afdeling van de supermarkt kan het gebruik van plastic het makkelijkst worden teruggebracht? Hoe?
- Welk product is echt onnodig in plastic verpakt?
- Welk product is in het meeste plastic verpakt?
- Bij welke productgroep kan het gebruik van plastic het makkelijkst worden teruggebracht?

Aanbevelingen

- Deel de uitkomsten van jullie onderzoek met de supermarktmanager. Bespreek het plasticgebruik van de diverse afdelingen, productgroepen en wat jullie is opgevallen. Welke oplossingen heb jij om het gebruik van plastic te verminderen?

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....
5. .....

Aanvullend

- Welke maatregelen heeft de supermarktmanager al genomen? Hoe kijkt de manager tegen het plasticprobleem aan?

© PLASTIC SOUP FOUNDATION (2022)

Bron A: Recyclingcodes plastic

code	soort plastic	recyclebaar?
	PET	Polyethyleen Tereftalaat - Dit plastic wordt het meest gerecycled, maar belandt vaak weer in garens van de kledingindustrie. Alle frisdrankflessen zijn ervan gemaakt, maar ook veel andere voedselverpakkingen.
	HDPE	High Density Polyetheen - HDPE is eenvoudig te recyclen wanneer het goed is ingezameld en gesorteerd. Wordt vaak gebruikt in shampooflessen en melkverpakkingen. Je kunt er nieuwe flessen van maken of tasjes. Er bestaan helaas veel verschillende soorten HDPE wat niet aan het recycle logo te zien is.
	PVC	Polyvinylchloride - PVC vind je echt overal. In buizen, speelgoed, meubels, maar ook nog in verpakkingen. Helaas is PVC moeilijk om te recyclen.
	LDPE	Low Density Polyetheen - Wordt gebruikt voor verschillende soorten verpakkingen, boodschappentassen of bijvoorbeeld in boterhamzakjes. LDPE kun je makkelijk recyclen wanneer goed ingezameld en gesorteerd, en je kunt er opnieuw plastic zakjes van maken. Er bestaan helaas veel verschillende soorten LDPE wat niet aan het recycle logo te zien is.
	PP	Polypropeen - PP vind je in kleding, flessen, tubes en touw. Het is goed te recyclen.
	PS	Polystyreen - Dit ken je als piepschuim of bolletjes schuimplastic (EPS), bedoeld om breekbare spullen te beschermen, maar wordt binnen verpakkingen veel meer gebruikt als platte harde schaaltjes (PS) wat niet geschuimd is. In de supermarkt vind je het vaak terug in schaaltjes voor verse producten of fruit. Polystyreen vormt een groot probleem. Het wordt op grote schaal gemaakt, maar er zijn minder mogelijkheden om het te recyclen.
	overige en gemengde kunststoffen	Dit is een restcategorie met veel verschillende andere soorten plastics. Omdat er weinig van (per soort) wordt geproduceerd is er vaak ook niet geïnvesteerd in mogelijkheden om het goed in te zamelen, te sorteren en te recyclen. Het gaat bijvoorbeeld om PC (polycarbonaat), PU (polyurethaan), acryl, polyamide, bioplastics en vele combinaties van plastic die niet passen bij één van de andere types. In Nederland wordt deze reststroom meestal verbrand.

Let op:

- Het cijfer suggereert dat het plastic per productgroep wordt gerecycled. Dat is in de praktijk helaas (nog lang) niet het geval.
- Niet alle soorten kunnen even goed worden gerecycled en slechts een zeer laag percentage van het plastic wordt überhaupt gerecycled.

© PLASTIC SOUP FOUNDATION (2022)

PLASTIC SOUP FOUNDATION